

Казки про добро і зло

Крихітка-Хіврунька

КРИХІТКА-ХІВРУНЬКА

Була собі на світі дівчинка Крихітка-Хіврунька. Рідна мати та батько її померли, як вона ще малою була. Зосталася Крихітка-Хіврунька у чужих людей, у злої Бобилихи. Бобилиха її роботою морила, шматком хліба корила. Крихітка-Хіврунька і тче, й пряде, і подає, й прибирає, і за все в домі відповідає. Були в тої Бобилихи й три рідні дочки: Одноочка, Двоочка й Триочка. У старшої одне око серед лоба блищить, а наймолодша трьома очима на світ дивиться.

Рідні дочки тільки й знали коло воріт сидіти та на вулицю дивитись. Хіврунька на них працювала, шила, пряла й ткала, а слова доброго ніколи не чула. Тільки й була у Крихітки корівка улюблена, що їй від матері дісталася. Дуже її дівчинка любила, доглядала, свіжою травицею годувала, чистою водицею напувала, віночки із квітів заплітала. Вийде, бувало, Хіврунька в поле, обійме свою корівку, пригорнеться до неї та й заплаче: - Ой корівонько моя люба, мене б'ють, докоряють, хліба не дають, плакати не дозволяють. Дали п'ять кошиків льону, звеліли до завтра напярсти, полотно виткати, побілити та в сувої покачати. А корівка їй у відповідь: - Не плач, дівчинко, не плач, красунечко! Влізь до мене в одне вухо, в друге вилізь. Влізе дівчинка їй в одне вухо, а в друге вилізе, та й стане кращою, ніж була: очі синіші, й коси густіші, й сарафан яскравіший. Гляне, а на траві вже полотно лежить - і виткане, і вибілене, і в сувої скачане. Віднесе до Бобилихи. Та погляне, покрекче, сховає у скриню, а Крихітці-Хівруньці нової роботи додасть. Довіку дівчині всієї роботи не переробити, лайки та докорів не позбутися. Одного разу Бобилиха старшій доньці каже: - Піди, Одноочко, в поле, подивися, хто сироті допомагає, чого вона що не день, то кращою стає? Пішла Одноочка з сиротою в поле, лягла на травиці, на сонці розімліла. Крихітка-Хіврунька сидить, пряде, на Одноочку поглядає та тихенько примовляє: - Спи, засни, очко! У Одноочки око й заснуло. Тут Хіврунька до корівки в одне вухо влізла, в друге вилізла, стала кращою, ніж була досі. І робота вся пороблена. Тож Бобилиха ні про що й не дізналася. Посилає вона на другий день Двоочку. - Доню моя хороша! Піди подивись, хто з сироті допомагає - і пряде, і тче, і в сувої качає. Пішла Двоочка в поле, сіла на пеньочок у холодочок, а Крихітка-Хіврунька пряде собі та тихенько примовляє: - Спи, засни, очко! Спи, засни, друге! Заплющилися обидва ока, заснула Двоочка міцним сном. А Хіврунька в одне вухо до корівки влізла, в друге вилізла - і ще покращала. А робота вже вся пороблена, на траві лежить, на сонці блищить. Знову Бобилиха ні про що не дізналася. На ранок посилає вона молодшу дочку, Триочку. - Доню моя люба! Доню моя хороша! Доглянь, хто сироті допомагає - і пряде, і тче, і в сувої качає. Пішла Триочка в поле, розляглася на травиці, розімліла на сонечку, а Крихітка-Хіврунька поруч сидить, тиху пісеньку веде: - Спи, засни, очко! Спи, засни, друге! А про третє й забула. От два ока заснули, а третє все дивиться. Бачить, як дівчинка в одне вухо до корівки влізла, в друге вилізла й готове полотно підібрала. Все, що бачила Триочка, все вона матері розповіла. Ну, стара від заздрощів та злості звеліла корівку зарізати. Дізналася про це Хіврунька, заплакала, побігла до корівки, в ноги до неї кинулась: - Корівонько-матінко! Хочуть тебе зарізати! - Не плач, дівчинко-красунечко! Тільки слухай мої слова та запам'ятай їх. Ти не їж мого м'яса, ти кісточки мої збери, у садку їх закопай та ніколи не забувай - щоранку їх поливай. От корівку зарізали. Крихітка всю ніч проплакала, м'яса й до рота не брала, кісточки у хусточку збрала, в садку закопала, щоранку водою поливала. І виросла з них яблуня, та ще й яка! Яблучка на ній висять наливні, листочки шумлять золоті, гілочки гнуться срібні! Хто мимо їде - зупиняється, - хто близько підходить - задивляється. Одного разу сиділи дівчата в садку, їхав мимо Іван-царевич, кучерявий молодець. Побачив яблуню - зупинився, дівчат побачив - задивився. - Дівчата-красунечки, пригостіть мене яблучками! Котра мені яблучко подасть, та за мене заміж піде! Кинулися три сестри до яблуні, хотіли зірвати яблучко, а гілки підвелися високо-високо. Хотіли сестри яблучко збити - листя очі засипає, хотіли струсити - суччя коси розплітає. Хоч як билися, хоч як старалися, і руки в кров подерли, а дістати не змогли.

Підійшла до яблуні Крихітка-Хіврунька - тут і гілочки похилилися, і яблучка опустилися. Зірвала вона золоте яблучко, Івану-царевичу подала. - Ну, красуне, - каже Іван-царевич, - збирай свої скрині ковани, перини пухові, ковдри стьобані, їдьмо до палацу весілля справляти. Каже йому Крихітка-Хіврунька: - Нема в мене, Іване-царевичу, ні скринь кованих, ні перин пухових, ні ковдр стьобаних. Сплю я на рядні, вкриваюсь косами, одягаюся в пістрьовий сарафан. Подивився на неї Іван-царевич та й каже: - Байдуже, красунечко! У моїм палаці добра на всіх вистачить. Зате в тебе очі найсиніші, коси найгустіші, сарафан найвеселіший. Узяв Крихітку-Хівруньку за руку, підняв її легко, як пір'їнку, посадив поперед себе в сідло та й повіз до палацу. І стала вона жити-поживати, лиха не знати.